

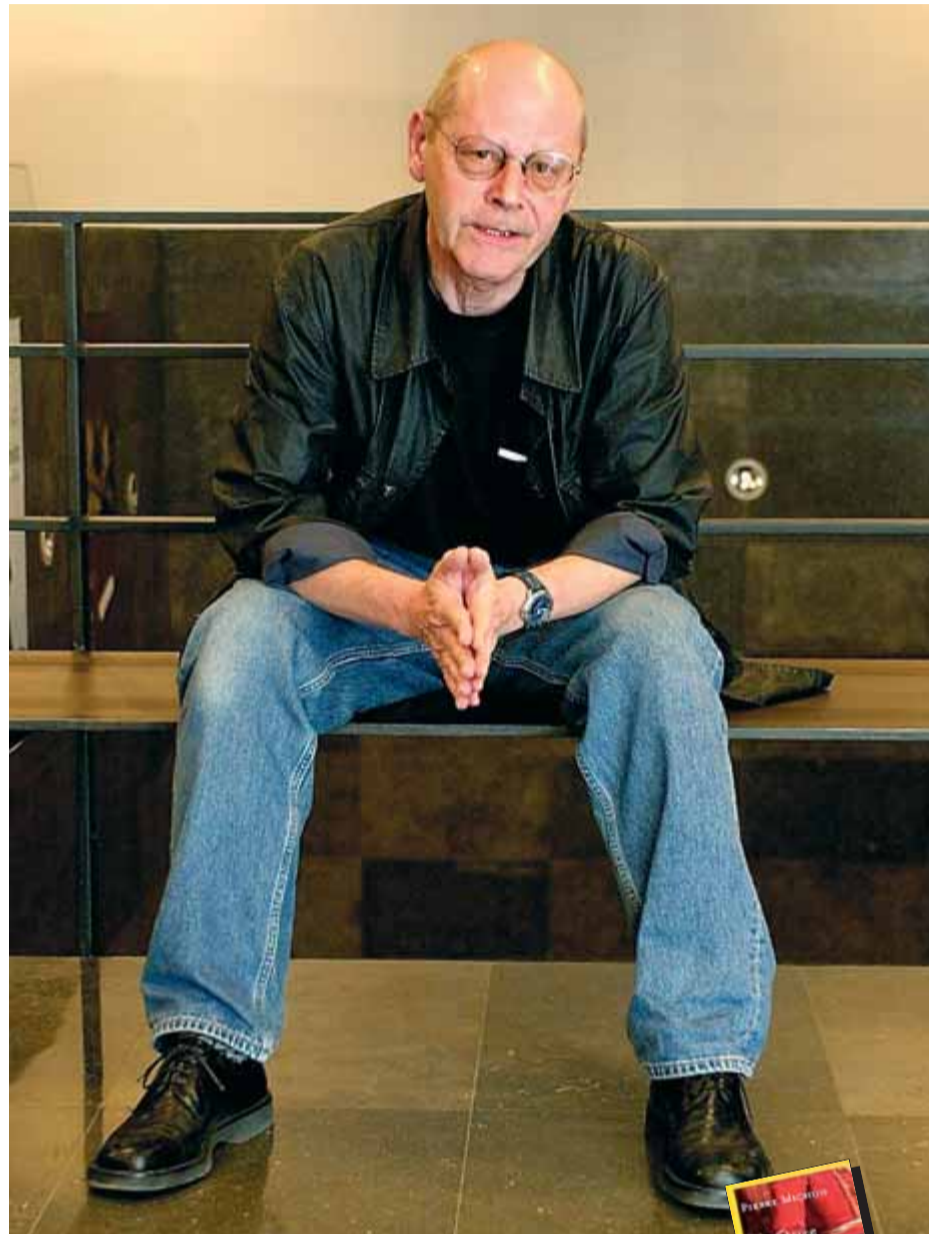
## Novel·la David Castillo

# El Terror

**A**llarg de més de 25 anys de carrera, Pierre Michon ha recollit un prestigi dins la selecta literatura francesa que, de mica en mica, s'ha estès per alguns països del continent. El 1984, amb *Vides minúscules*, inaugurava un gènere a mig camí entre la ficció, la biografia i fins i tot l'autobiografia. En aquest llibre feia un recorregut flaubertià amb visites a cases on se sent còmode, com les de Rimbaud, Faulkner, Proust, Michelet, Baudelaire i altres figures. Quan li van preguntar per la dèria d'introduir personatges reals dins les seves històries claustròbiques, Michon va contestar: "No m'agrada inventar totalment els personatges. Inventar és clonar, les biblioteques són plenes d'ectoplasma. Jo prefereixo els fantasmes, ressuscitar els morts veritables, prefereixo els arxius". Aquesta dinàmica m'ha recordat Joan Peruchó, infatigable explorador de les biblioteques. Michon segueix la ruta del poeta i narrador català, però sense incidir en els aspectes gòtics. S'endinsa en la cultura francesa, de la qual es retroalimenta. Dos dels personatges esmentats protagonitzen dues de les obres posteriors a *Vides minúscules*. Arthur Rimbaud era el pretext de *Rimbaud el fill*, un explosiu còctel de biografia, assaig, poema en prosa i novel·la que el 1991 el va consolidar del tot. L'últim, *Els Onze*, publicat en català per Club Editor i en castellà per Anagrama –editorial que ha presentat molts dels seus llibres–, recrea un dels habituals, Jules Michelet, tot i que els autèntics protagonistes són els onze membres del Comitè de Salut Pública de la Revolució Francesa, uns carnisers que advocaven per uns canvis que van aplicar a través del Terror Revolucionari. A partir del "quadre més tenebrós del museu del

Louvre", de François-Élie Corentin, l'anomenat *Tiepolo del Terror*, Michon reconstrueix molts d'aquells il·luminats mitjançant el bisturí de la seva prosa, una arma que en el nou llibre utilitza el filtre de la pintura, que ja havia explotat amb èxit a *Señores y sirvientas*, tenint com a protagonistes Goya, Piero della Francesca, Van Gogh, Watteau i Claudio de Lorena.

El suposat quadre de Corentin actua carbura com un motor. Les descripcions conformen el teixit en què Michon desplega un fresc enorme on apareixen els Robespierre, Saint-Just, Carnot, Prieur i companyia, els republicans que es van erigir en el govern revolucionari de 1794, que instauraria com a principal argument la guillotina, per on no trigarien gaire a passar ells mateixos. L'artefacte narratiu de Michon va més enllà: la ficció abraça el mateix Corentin i el quadre, que ningú podrà trobar, en realitat, al Louvre. L'aparença té aquí un paper fonamental, especialment quan aposta per suggerir i engalipar el lector. L'escriptor basteix una complexa trama entre realitat i irrealitat, entre el que és aprofitable per a l'art i el que és simplement una descripció sovint terrorífica sobre el poder i la primera conseqüència, el Terror. Tota la faramalla del discurs revolucionari, que teòricament havia d'eliminar els tirans, es va erigir en una trinitat de partits –el primer tripartit?–: els ortodoxos de Robespierre, els moderats de Danton i els exagerats d'Hébert. Des dels Drets de l'Home fins als populistes o "bolxevics", l'Assemblea no es va cansar d'oferir sang a les masses. Michon ho capta en una obra descriptiva sobre les grans caceres, les tiranies divines i "els murs profunds de les caverne". La pintura, inventada o no, deixarà un nou testimoni del Terror. \*



Michon recupera els mites de la Revolució Francesa EFE

**Els Onze** Autor: Pierre Michon Traducció: David Ilig (català) María Teresa Gallego (castellà) Editorial: Club Editor i Anagrama

## Poesia Roger Costa-Pau

# El poema, un estremiment

**N**o fem ara explícites a manera de llistat les diferències més destacades entre allò que acaba definint un recull de poemes (també s'ha convingut anomenar-ne poemari) i un llibre de poesia; un llibre de poesia –volem dir– amb cos, ulls, ànima i tota l'entitat que se li demana. Entre altres coses, perquè el lector perspicaç ja sap apreciar i distingir des del primer glop els gustos de les aigües que tasta, i sobretot perquè una de les sucülències altes que reporta la lectura de poesia és precisament la sàvia constatació que en aquest gènere les ratlles dels horitzons són sempre primes i els límits, encara més vulnerables.

Marc Masdeu (Castellar del Vallès, 1976) és un poeta de raça, i per això escriu llibres de poesia. Aquesta premissa –i ja saben que això passa en tots els bons poemes– explica el fet que cada entrega nova ens empenyi, en qualitat de lectors, com a mínim al volum immediatament anterior de l'autor. Ja deu ser simptomàtic: el títol *El carnisser del fred* –i no cal que vulguem saber-ne pragmàticament les raons– ens desperta i ens convida a visitar tota l'amplitud amb què el poeta tractava en el seu volum anterior –*Els escalfadors*, publicat l'any 2004– la qüestió de la ferida; la ferida en tots els seus reguixos, tal com ens feia notar Se-

bastià Alzamora en el pròleg que hi signava: "És la ferida que s'expressa: una ferida real i palpable, no gens impostada ni fingida, tal com voldran els reluctants, els faedors de misèria, els avantguardistes de panfondeja: és la ferida de qui coneix la proximitat de la catàstrofe".

No és que Masdeu reincideixi en aquesta qüestió i en d'altres per una raó de devocions o preferències temàtiques, sinó que m'agrada pensar que el fet es produeix perquè hi ha en el poeta –en l'home i en el creador que pensa, que sent i que madura– una mirada no gens estàtica del món i de les coses. "Si m'ho hagués demanat renunciaria / de bon grat a

l'enèsima temptativa; / podria ser l'arbust del cremar perenne. / Hauria viscut talment un paràsit / de cristal·lines aigües, / arrelant les pors amb cristiana calma".

*El carnisser del fred* continua tenint tota la potència i l'estranyesa que amara la poesia de Masdeu. No hi busquin evidències. Sí, en canvi, aquests fiblons cruentos i burxadors alhora que ens fan avinent que en el viure hi ha, en efecte, la força de les aspiracions i cap renúncia a la bellesa en majúscules per part del poeta. Dit i fet: els llibres de poesia reclamen unes lectures més fondes, una atenció vertical. Després comencen a venir els estremiments. \*



**El carnisser del fred**  
Autor: Marc Masdeu  
Editorial: Labreu  
Barcelona, 2010  
Pàgines: 80  
Preu: 13 euros